

Brüsszel, 2020.8.24.
COM(2020) 455 final

2020/0214 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

**a Covid19-járvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok
méréséklése érdekében az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet keretében Lengyelországnak
nyújtandó ideiglenes támogatásról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet (a továbbiakban: SURE-rendelet) meghatározza a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarral küzdő, vagy annak komoly veszélyével fenyegetett tagállamoknak nyújtandó uniós pénzügyi támogatás jogi keretét. A SURE keretében nyújtott támogatás elsősorban a csökkentett munkaidős foglalkoztatás vagy a munkavállalók és az önfoglalkoztatók védelmét célzó hasonló intézkedések finanszírozását, és ezáltal a munkanélkülivé válás és a jövedelemkiesés előfordulásának csökkentését, valamint az említettekhez kapcsolódóan bizonyos – különösen a munkahelyeken bevezetett – egészségügyi vonatkozású intézkedések finanszírozását szolgálja.

2020. augusztus 6-án Lengyelország a SURE-rendelet szerinti uniós pénzügyi támogatást kért. A SURE-rendelet 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Bizottság konzultált a lengyel hatóságokkal, hogy ellenőrizze a tényleges és tervezett kiadások Covid19-világjárvány miatti hirtelen és nagymértékű növekedését, amely közvetlenül kapcsolódik a csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez. Konkrétan a következőkről van szó:

- (1) A Covid19-járványra reagálva a munkahelyek védelme érdekében az önfoglalkoztatók és a legfeljebb 50 főt foglalkoztató vállalkozások társadalombiztosítási járulékainak átmeneti csökkentése. A csökkentés a 2020 márciusa és májusa közötti időszakra vonatkozott. A legfeljebb 10 főt foglalkoztató vállalkozások és – a legtöbb esetben – az önfoglalkoztatók teljes mértékben mentesülhettek a járulékfizetés alól, míg a 10–50 főt foglalkoztató vállalkozások 50 %-os csökkentésben részesültek.
- (2) Leállási juttatás a válság következtében bevételcsökkenéssel szembesülő önfoglalkoztatók és polgári jogi szerződéssel foglalkoztatottak számára. Az intézkedés általánosságú támogatást biztosít az önfoglalkoztatók (a bevétel csökkenésétől függően a minimálbér 50 %-a vagy 80 %-a) és az atipikus szerződéssel foglalkoztatottak (a minimálbér 80 %-áig) számára, hogy kompenzálja őket bevételeik visszaeséséért.
- (3) A bérekhez és a társadalombiztosítási járulékokhoz nyújtott támogatás, amely a válságnak betudható bevételcsökkenés esetén igényelhető. Mérettől függetlenül a vállalkozások kérhetik a bérekre és a társadalombiztosítási járulékokra fordított költségeik ideiglenes társfinanszírozását.
- (4) Az alkalmazott nélküli önfoglalkoztatóknak nyújtott támogatások. A támogatások ideiglenes társfinanszírozást nyújtanak az alkalmazottakat nem foglalkoztató természetes személyeknek a vállalkozásuk működtetésével kapcsolatos költségek egy részére. Az összeg az árbevétel csökkenésétől függ, és a minimálbér 50–90 %-át teszi ki.
- (5) Vissza nem térítendő támogatássá alakítható hitelek nyújtása önfoglalkoztatók, mikrovállalkozások és nem kormányzati szervezetek számára. Az intézkedés legfeljebb 5 000 PLN összegű mikrohitelt biztosít. A hitelek vissza nem térítendő támogatássá alakíthatók, ha a kedvezményezett a hitel folyósítását követően három hónapig folytatja tevékenységét. Lengyelország benyújtotta a Bizottságnak a megfelelő információkat.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak arra, hogy fogadjon el végrehajtási határozatot a fent említett intézkedések támogatása céljából a SURE-rendelet keretében Lengyelországnak nyújtandó pénzügyi támogatásról.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javaslat teljes mértékben összhangban van az alapját képező (EU) 2020/672 tanácsi rendelettel.

E javaslat kiegészít egy másik, a tagállamok számára szükséghelyzet esetén támogatást biztosító uniós jogi eszközt, nevezetesen az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA) létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2002/2002/EK tanácsi rendeletet (a továbbiakban: 2002/2002/EK rendelet). Március 30-án elfogadták az (EU) 2020/461 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, amely az említett jogi eszközt módosítja abból a célból, hogy annak hatálya kiterjedjen a jelentős népegészségügyi szükséghelyzetekre, valamint meghatározza a finanszírozásra jogosult konkrét műveleteket.

- **Összhang az Unió egyéb politikáival**

E javaslat a jelenlegi Covid19-világjárványra válaszul hozott intézkedések közé tartozik, mint amilyen például a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés, és kiegészíti a foglalkoztatást támogató egyéb eszközöket, így az Európai Szociális Alapot és az Európai Stratégiai Beruházási Alapot (ESBA)/InvestEU-t. Azáltal, hogy a hitelfelvételt és a hitelnyújtást kihasználva támogatja a tagállamokat a Covid19-járvány sajátos esetében, e javaslat második védelmi vonalat hoz létre a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más hasonló intézkedések finanszírozására, elősegítve a munkahelyek megőrzését, és ezáltal védelmet nyújtva az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség kockázatával szemben.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A szóban forgó eszköz jogalapja az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A javaslat a tagállam kérelmén alapul és az európai szolidaritás szellemében ideiglenes hitel formájában uniós pénzügyi támogatást biztosít a Covid19-járvány által érintett tagállamnak. Második védelmi vonalként az ilyen pénzügyi támogatás ideiglenes alapon segítséget nyújt a kormányzatok számára a csökkentett munkaidős rendszerek és egyéb hasonló intézkedések miatt megnövekedett közkiadásaik fedezéséhez, elősegítve azt, hogy megőrizzék a munkahelyeket, és ezáltal védelmet nyújtsanak az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség és a jövedelemkiesés kockázatával szemben.

A támogatás segíteni fogja az érintett lakosságot, és hozzájárul a Covid19-válság okozta közvetlen társadalmi és gazdasági hatások enyhítéséhez.

- **Arányosság**

A javaslat tiszteletben tartja az arányosság elvét. Nem lépi túl az eszköz kitűzött céljainak eléréséhez szükséges mértéket.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

Annak érdekében, hogy a Tanács időben el tudja fogadni a javaslatot, azt rövid idő alatt kellett előkészíteni, ezért nem került sor konzultációra az érdekelt felekkel.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat sürgős jellegére tekintettel nem került sor hatásvizsgálatra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Bizottság számára lehetővé kell tenni a pénzügyi piacokon történő hitelfelvételt azzal a céllal, hogy a szóban forgó forrásokat továbbhitelezze a SURE eszköz keretében pénzügyi támogatást kérő tagállamnak.

A rendszer pénzügyi stabilitásának biztosítása érdekében a tagállami garanciákon kívül egyéb biztosítékok is beépülnek a keretbe, melyek a következők:

- szigorú és konzervatív pénzgazdálkodási megközelítés,
- a hitelfortfólió olyan kialakítása, amely korlátozza a koncentrációs kockázatot, az éves kitettséget és az egyes tagállamokkal szembeni túlzott kitettséget, ugyanakkor elegendő forrást biztosít a leginkább rászoruló tagállamok számára, valamint
- lehetőségek az adósság átütemezésére.

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-járvány miatt felmerülő süszkésghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet keretében Lengyelországnak nyújtandó ideiglenes támogatásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Covid19-világjárvány miatt felmerülő süszkésghelyzeti munkanélküliségi kockázatokot mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozásáról szóló, 2020. május 19-i (EU) 2020/672 tanácsi rendelethe¹ és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) 2020. augusztus 6-án Lengyelország pénzügyi támogatást kért az Uniótól annak érdekében, hogy kiegészítse a Covid19-járvány hatásának és a munkavállalókat érintő társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésére irányuló nemzeti intézkedéseit.
- (2) A Covid19-járvány és a Lengyelország által a járvány megfékezése érdekében végrehajtott rendkívüli intézkedések, valamint a járvány társadalmi-gazdasági és egészségügyi következményei várhatóan drámai hatást gyakorolnak az államháztartásra. A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése azzal számolt, hogy Lengyelország államháztartási hiánya és államadóssága 2020 végére a bruttó hazai termék (GDP) 9,5 %-a, illetve 58,5 %-a lesz. A Bizottság 2020. nyári időközi előrejelzése szerint Lengyelország GDP-je 2020-ban várhatóan 4,6 %-kal esik vissza.
- (3) A Covid19-járvány következtében Lengyelországban a gazdaságilag aktív népesség jelentős része nem tudta folytatni tevékenységét. Ez Lengyelország közkiadásainak hirtelen és jelentős növekedéséhez vezetett a (4)–(8) preambulumbekzdésben ismertetett következő intézkedések összefüggésében: az önfoglalkoztatók és a legfeljebb 50 főt foglalkoztató vállalkozások társadalombiztosítási járulékaiknak csökkentése, az önfoglalkoztatóknak és a polgári jogi szerződéssel foglalkoztatottaknak nyújtott leállási juttatás, a bérekhez és a társadalombiztosítási járulékokhoz nyújtott támogatás, az alkalmazott nélküli önfoglalkoztatóknak nyújtott támogatás, valamint az önfoglalkoztatóknak, mikrovállalkozásoknak és nem kormányzati szervezeteknek nyújtott, támogatássá átalakítható hitelek.
- (4) Konkrétabban, a Lengyelország 2020. augusztus 6-i kérelmében említett „a Covid19, az egyéb fertőző betegségek és az általuk okozott válsághelyzetek megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó konkrét megoldásokról szóló, 2020. március 2-i törvény”² a Covid19-járványra reagálva a munkahelyek

¹ HL L 159., 2020.5.20., 1. o.

² Dz.U. 2020 poz. 374., a legutóbb módosított szövegváltozatában.

védelve érdekében ideiglenesen csökkentette az önfoglalkoztatók és a legfeljebb 50 főt foglalkoztató vállalkozások társadalombiztosítási járulékait. A csökkentés a 2020 márciusa és májusa közötti időszakra vonatkozott. A legfeljebb 10 főt foglalkoztató vállalkozások és – a legtöbb esetben – az önfoglalkoztatók teljes mértékben mentesülhettek a járulékfizetés alól, míg a 10–50 főt foglalkoztató vállalkozások 50 %-os csökkentésben részesültek. A társadalombiztosítási járulékok ideiglenes csökkentése az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz hasonló intézkedésnek tekinthető, mivel az önfoglalkoztatók esetében az a célja, hogy megvédje az önfoglalkoztatókat a jövedelem csökkenésétől vagy kiesésétől, a legfeljebb 50 főt foglalkoztató vállalkozások esetében pedig azokat a munkavállalókat támogatja, akik az intézkedés végéig a vállalkozás alkalmazásában maradnak. A társadalombiztosítási járulékok ideiglenes csökkentése az állami bevételekről történő lemondást jelent, ami az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet végrehajtása céljából a közkiadásokkal egyenértékűnek tekinthető.

- (5) A hatóságok továbbá leállási juttatást vezettek be a válság következtében bevételcsökkenéssel szembesülő önfoglalkoztatók és polgári jogi szerződéssel foglalkoztatottak számára. Az intézkedés átalányösszegű támogatást biztosít az önfoglalkoztatók (a bevétel csökkenésétől függően a minimálbér 50 %-a vagy 80 %-a) és az atipikus szerződéssel foglalkoztatottak (a minimálbér 80 %-áig) számára, hogy kompenzálja őket bevételeik visszaeséséért.
- (6) Bevezetésre került a bérekhez és a társadalombiztosítási járulékokhoz nyújtott támogatás, amely a válságnak betudható bevételcsökkenés esetén igényelhető. Mérettől függetlenül a vállalkozások kérhetik a bérekre és a társadalombiztosítási járulékokra fordított költségeik ideiglenes társfinanszírozását. A bérekhez és a társadalombiztosítási járulékokhoz nyújtott támogatás az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős rendszerekhez hasonló intézkedésnek tekinthető, mivel olyan vállalatoknál felmerült kiadásokra vonatkozik, amelyek csökkentett munkaidőt alkalmaznak, önkéntesen csökkentik a munkaidőt, vagy ahol a munkavállalók a rendelkezésre álló legfrissebb eredményadatok időpontjáig folyamatosan alkalmazásban voltak, ugyanis előírja, hogy a vállalatoknak a csökkentett munkaidő alkalmazásának időszakában vagy a rendelkezésre álló legfrissebb eredményadatok időpontjáig fenn kell tartaniuk a foglalkoztatást.
- (7) A hatóságok támogatásokat vezettek be az alkalmazott nélküli önfoglalkoztatók számára. A támogatások ideiglenes társfinanszírozást nyújtanak az alkalmazottakat nem foglalkoztató természetes személyeknek a vállalkozásuk működtetésével kapcsolatos költségek egy részére. Az összeg az árbevétel csökkenésétől függ, és a minimálbér 50–90 %-át teszi ki.
- (8) Végül, a hatóságok vissza nem térítendő támogatássá alakítható hiteleket vezettek be önfoglalkoztatók, mikrovállalkozások és nem kormányzati szervezetek számára. Az intézkedés legfeljebb 5 000 PLN összegű mikrohitelt biztosít. A hitelek vissza nem térítendő támogatássá alakíthatók, ha a kedvezményezett a hitel folyósítását követően három hónapig folytatja tevékenységét. A közkiadásokra vonatkozó követelmény teljesítése érdekében az (EU) 2020/672 rendelet értelmében csak a vissza nem térítendő támogatássá alakítandó hitelekkel kapcsolatos kiadások támogathatók.
- (9) Lengyelország teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében a pénzügyi támogatás igénylésére vonatkozóan meghatározott feltételeket. Lengyelország megfelelő bizonyítékot nyújtott be a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy a Covid19-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelése érdekében hozott nemzeti intézkedések

következtében 2020. február 1. óta a tényleges és tervezett közkiadások 11 668 118 894 EUR-val emelkedtek. Ez hirtelen bekövetkezett és nagymértékű növekedést jelent, mivel olyan új intézkedésekre, illetve meglévő intézkedések kibővítésére vonatkozik, amelyek a lengyel vállalkozások és munkaerő jelentős hányadát érintik.

- (10) Az (EU) 2020/672 rendelet 6. cikkének megfelelően a Bizottság konzultált a lengyel hatóságokkal, és ellenőrizte a csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez közvetlenül kapcsolódó tényleges és tervezett közkiadások hirtelen és nagymértékű növekedését.
- (11) Következésképpen pénzügyi támogatást kell nyújtani annak érdekében, hogy Lengyelország segítséget kapjon a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarok társadalmi-gazdasági hatásainak kezeléséhez.
- (12) E határozat nem sértheti az egységes piac működésének torzulásaira vonatkozó bármely, különösen az EUMSZ 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárás eredményét. Nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy az EUMSZ 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről.
- (13) Lengyelországnak rendszeresen tájékoztatnia kell a Bizottságot a tervezett közkiadások végrehajtásáról annak érdekében, hogy a Bizottság fel tudja mérni, hogy milyen mértékben valósultak meg ezek a kiadások.
- (14) A pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó határozat elfogadása során a Tanács – az egyenlő bánásmód, a szolidaritás, az arányosság és az átláthatóság elvének alkalmazása mellett – figyelembe vette Lengyelország meglévő és várható szükségleteit, valamint az (EU) 2020/672 rendelet alapján más tagállamok által már benyújtott vagy benyújtani tervezett pénzügyi támogatás iránti kérelmeket. A hitel összege úgy került megállapításra, hogy biztosított legyen az (EU) 2020/672 tanácsi rendeletben meghatározott, a hitelportfólióra alkalmazandó prudenciális szabályoknak való megfelelés,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Lengyelország teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében meghatározott feltételeket.

2. cikk

- (1) Az Unió Lengyelország rendelkezésére bocsát legfeljebb 11 236 693 087 EUR összegű hitelt. A hitel maximális átlagos futamideje 15 év.
- (2) Az e határozat által nyújtott pénzügyi támogatás rendelkezésre állásának időtartama az e határozat hatálybalépését követő első naptól számított 18 hónap.
- (3) A Bizottság az uniós pénzügyi támogatást legfeljebb tíz részletben bocsátja Lengyelország rendelkezésére. Egy-egy részlet kifizetése egy vagy több részfolyósítással történhet. Az első részlet keretében végrehajtott részfolyósítások futamideje meghaladhatja az (1) bekezdésben említett maximális átlagos futamidőt. Ebben az esetben a további részfolyósítások futamidejét úgy kell megállapítani, hogy a maximális átlagos futamidő az összes részlet kifizetése után megfeleljen az (1) bekezdésben említetteknek.

- (4) Az első részletet az (EU) 2020/672 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően kell rendelkezésre bocsátani.
- (5) Az (EU) 2020/672 rendelet 4. cikkében említett uniós finanszírozás költségei az egyes részletek tekintetében, valamint a finanszírozás kapcsán az Unió által fizetendő díjak, költségek és kiadások Lengyelországot terhelik.
- (6) A részletek nagyságáról és rendelkezésre bocsátásáról, valamint a részfolyósítások összegéről a Bizottság dönt.

3. cikk

Lengyelország a következő intézkedéseket finanszírozhatja:

a társadalombiztosítási járulékok csökkentése, a Covid19, az egyéb fertőző betegségek és az általuk okozott válsághelyzetek megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó konkrét megoldásokról szóló, 2020. március 2-i törvény 31zo. cikkében előírtak szerint, az önfoglalkoztatók támogatásával kapcsolatos kiadások, valamint a legfeljebb 50 főt foglalkoztató vállalkozások esetében a folyamatosan foglalkoztatott munkavállalókkal kapcsolatos kiadások tekintetében;

leállási juttatás az önfoglalkoztatók és a polgári jogi szerződéssel foglalkoztatottak számára, a Covid19, az egyéb fertőző betegségek és az általuk okozott válsághelyzetek megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó konkrét megoldásokról szóló, 2020. március 2-i törvény 15zq. és 15zua. cikkében előírtak szerint;

a bérekhez és a társadalombiztosítási járulékokhoz nyújtott támogatás azon vállalkozások számára, amelyek csökkentett munkaidőt alkalmaznak, önkéntesen csökkentik a munkaidőt, vagy ahol a munkavállalók folyamatosan alkalmazásban voltak, a Covid19, az egyéb fertőző betegségek és az általuk okozott válsághelyzetek megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó konkrét megoldásokról szóló, 2020. március 2-i törvény 15g., 15ga., 15gg., 15zbb., 15zbe. és 15zbe². cikkében előírtak szerint;

az alkalmazott nélküli önfoglalkoztatóknak nyújtott támogatás, a Covid19, az egyéb fertőző betegségek és az általuk okozott válsághelyzetek megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó konkrét megoldásokról szóló, 2020. március 2-i törvény 15zcc. cikkében előírtak szerint;

támogatássá alakítható hitelek az önfoglalkoztatók, a mikro-vállalkozások és a nem kormányzati szervezetek számára, a ténylegesen vissza nem térítendő támogatássá alakított összeg erejéig, a Covid19, az egyéb fertőző betegségek és az általuk okozott válsághelyzetek megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó konkrét megoldásokról szóló, 2020. március 2-i törvény 15zdd. és 15zdda. cikkében előírtak szerint.

4. cikk

Lengyelország [DÁTUM: 6 hónappal e határozat kihirdetését követően]-ig, majd azt követően hathavonta tájékoztatja a Bizottságot a tervezett közkiadás végrehajtásáról mindaddig, amíg a tervezett közkiadást teljes mértékben végre nem hajtották.

5. cikk

Ennek a határozatnak a Lengyel Köztársaság a címzettje.

6. cikk

Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*